

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/202171,Diana-Maksimiuk-Zolnierze-Andersa-w-Glosie-Polski-m-w-Buenos-Aires.html>
26.02.2026, 20:31

Diana Maksimiuk: Żołnierze Andersa w „Głosie Polskim” w Buenos Aires

II wojna światowa i powojenne losy państwa polskiego przyniosły ze sobą kolejną falę emigracji. Nie był to tym razem exodus „za chlebem”, czym charakteryzowała się emigracja międzywojenna, ale osiedlenie się poza granicami ojczyzny podyktowane było przesłankami politycznymi.

05.06.2024

Strach przed represjami w komunistycznej Polsce, utrata domów w wyniku pojałtańskiej zmiany granic czy niechęć przed legitymizowaniem władzy ludowej nad Wisłą powodowały, że wielu Polaków zdecydowało się zasilić (nierzadko nawet na stałe) Polonię i tak już rozsianą po całym świecie. Nową ojczyzną stała się dla nich m.in. odległa Argentyna.

W poszukiwaniu nowego życia

Emigracja do tego kraju w pierwszych pięciu powojennych latach objęła około 20 tys. osób, z czego jej szczyt przypadał na lata 1948–1949. Zasadniczą grupę tej emigracji tworzyli zdemobilizowani żołnierze 2. Korpusu Polskiego, którzy nad La Platę licznie przybyli dzięki przychylności argentyńskiego rządu. Prezydent Argentyny gen. Juana Perón wraz z małżonką Marią Evą Duarte de Perón zgodzili się na przyjęcie polskich żołnierzy z rodzinami, w tym żonatych z Włoszkami.

W dużej części byli to ludzie wykształceni, o bogatym doświadczeniu zawodowym. Wśród nich odnotować trzeba naukowców, inżynierów, lekarzy, prawników czy przedstawicieli świata kultury (pisarzy, malarzy, muzyków). To oni dali świeże tchnienie Polonii i wytyczyli nowe kierunki działania, na które niewątpliwie miała wpływ zmieniająca się wciąż sytuacja na arenie międzynarodowej.

Wówczas zaczęły pojawiać się kolejne zrzeszenia (ich liczba po wojnie wzrosła do 40). Przede wszystkim były to organizacje kombatanckie (m.in. Związek b. Żołnierzy Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich, Koło b. Żołnierzy Armii Krajowej, Stowarzyszenie Polskich Kombatantów, Związek Tobrukczków i Karpatczyków, Związek Inwalidów Wojennych, Stowarzyszenie Lotników Polskich, Koło Kresowiaków), ale także o charakterze branżowym, społecznym, kulturalnym. W 1947 r. w Buenos Aires powstało np. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Polskich, w 1948 r. – Stowarzyszenie Rzemieślników i Pracowników Polskich, w 1952 r. – Stowarzyszenie Literatów i Dziennikarzy Polskich.

W 1949 r. rozpoczął działalność Klub Polski, który stworzył sporą bibliotekę polską. Przedstawiciele tej „nowej” emigracji wsparli podjętą jeszcze przed wojną inicjatywę zbudowania Domu Polskiego stanowiącego centrum polskiej kultury i siedzibę władz centralnej instytucji, pod szyldem której koncentrowały się organizacje polonijne – Związku Polaków w Argentynie – *Unión de los Polacos en la República Argentina*.

► [Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

Jerzy Woszczyński (fot. z zasobu AIPN)